

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESOU

V. ATHANASOVICI, PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, C. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, G. HAGI-THEODORAKY

SILIU RĂDULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Traian Romulus Soriban. — Ancheta în Futurum.

Jurisprudența Română. — Înalta Curte de Casație și Justiție, secția II. — Mandat. — Interdicția mandantului. — Pemea mandantă. — Căsătorie posterior mandantului.

(Lelia Colonel Grozianu cu Fabrica «Oltenia»

Curtea de Apel din București, S. III. — Cambie perdută sau sustrasă. — Cek. — Hotărâre de declararea nulității. — Dacă e susceptibilă de apel.

(Banca Românească cu Ignatz Bescovici).

Curtea de Apel Iași, secția II. — Responsabilitate. — Infrațiune penală. — Epilepsie. — Concubină. — Parte civilă. — Dacă are acțiune pentru alimente.

(Ministerul Public și Sofia Swartz cu Strul Schwartz).

Trb. Tecuc. — Refere. — Ordonanță prezidențială. — Servituți. — Conservarea dreptului.

(Gustav Leibovici cu Tache Sava).

ANCHETA ÎN FUTURUM

Asupra Căilor de Atac

Art. 60 din procedura civilă permite să se ceară înainte de judecarea fondului și chiar fără ca acțiunea să fie intentată, prin urmare fiind vorba numai de procese eventuale, ca să se constate anumite situațiuni, care pot servi ca probe în litigiile viitoare.

În privința căilor de atac, pentru a da răspunsul, trebuie precizat care e caracterul juridic al anchetei în futurum, sau sub ce aspect se prezintă această instituție introdusă în procedura civilă.

Chestiunea e contraversată, iar jurisprudența a variat, ceiace evidențiază că textul, în viitoarea legislație, va trebui clarificat pentru a se împiedica diferențierea interpretărilor date de instanțele judecătorești.

D-l George Iuliu, în «Dreptul» No. 40 921, arată că ancheta în futurum nu este un proces, ci un simplu preparator.

În adevăr, acesta e caracterul juridic al anchetei în futurum, culegerea unei probe amenințată cu dispariția, ceiace poate conduce la pierderea însuși a dreptului.

Pentru aceia ce se putea cere și admite în cursul

unui proces, legea crează posibilitatea ca instanța să consemneze — anterior intentării lui — toate constatările ce vor ușura soluția viitorului conflict.

Părțile se citează și se discută admisibilitatea probei, pericolul care există din cauza întârzierii, deci, natura acestei anchete e contencioasă și nici n'ar putea fi alt-fel când ea e destinată să constituie o anexă sau o piesă a viitorului litigiu.

Materia grațioasă exclude ideea de proces, deci, nu e indentitate, nici analogie cu cazul prevăzut de art. 66 al. ultim.

Când art. 104 pr. civ. zice: *fără însă să se urmărească stabilirea unui drept protivnic față cu părțile*, aceste cuvinte exclud precis ideea de proces, pe când art. 66 lămurește în alineatul final că constatarea poate servi ca act probator, potrivit deosebitelor rândueli ale legii.

În art. 66 e vorba de încheeri ori jurnale preparatorii, nu de o adevărată hotărâre, și după cum acestea, în cursul unui proces, nu pot fi apelante de cât odată cu fondul, aceiaș normă e și în cazul când probele sunt făcute anterior procesului.

După intentarea acțiunii, în instanță litigioasă, constatările vor fi dezbătute, combătute, se va discuta întinderea și valoarea lor, fără nici o cale de atac separat de fondul pricinii.

Aceiaș rațiune e pentru probele dobândite prin mijlocul anchetei în futurum, pe care judecătorul o admite sau respinge fără controlul instanței superioare.

Nu discut interesul existenței dreptului de apel, care e chestie de lege ferenda, mă refer numai la ceiace se desprinde din textele procedurii civile.

Înalta Curte de Casație, S. I, s'a pronunțat la 1903 în sensul inadmisibilității dreptului de apel.

Jurisprudența Curților de Apel a variat; ast-fel, Curtea din Craiova, la 1908, n'a admis dreptul de apel, pe când cea din Iași are o părere contrară.

Curtea din Iași motivează dreptul de apel pe faptul că asupra art. 66 al. ultim, nu există nici un text expres care să ridice calea de atac. Dar nici un text care să-l admită nu avem, și dacă realitatea este

aşa, ne referim la principiile generale, după care, fără o dispoziție categorică, jurnalele nu-s susceptibile de apel separat de fond.

Decizia Curței e publicată în *Pandectele Române* 1923, caetul 8, p. II, p. 193, adnotată de d. Dimitrie Alexandresco, care arată dificultățile la care dă loc textul art. 66, neprecizat în privința căilor de atac.

La fel, Curtea-București, S. III, publicată în «*Curierul Judiciar*» No. 75/1900, cu nota aceluiaș jurisconsult.

Nu avem ce căuta în materia grațioasă, spre a da soluțiuni în cea contencioasă, pentru că ambele sunt instituții diferite, separate, și de oare-ce, între conflict și o simplă cerere necontradictorie, nu găsim nici o analogie, evident că în contra jurnalului care va fi înglobat în dosarul fondului, nu există căi de atac, iar apelul se va purta contra sentinței, *nu asupra probei*.

Curtea din Galați, II, „Dreptul“, 73/901, face analogie cu art. 66-bis și acordă dreptul de apel la complectul tribunalului.

E imposibil însă analogia la instituții diferite, care nu au nimic comun între ele. La 66-bis e un adevărat litigiu contradictor, pe când în 66 avem o simplă instanță de constatare, o fază a eventualului proces care stă în intenția reclamantului.

Inalta Curte a zis că jurnalul e definitiv și executoriu.¹⁾

«Că —zice Inalta Curte— dacă legiuitorul din 1900 ar fi voit să confere dreptul de apel în această procedură excepțională, cum și cele-lalte căi de atac prevăzute de dreptul comun, ar fi spus-o anume, arătând și termenul în care se poate exercita acest drept, cum a făcut-o pentru instituția ordonanțelor prezidențiale (référés), pe care a organizat-o prin art. 66-bis, tot cu ocazia modificării procedurii civile din 1900.»

Art. 316 pr. civ. e categoric când zice că apelul nu este admisibil de cât după ce «hotărârea» unui tribunal va fi dată în cea din urmă instanță; or, cu jurnalul prevăzut de art. 66 nu este așa, pentru că tribunalul îl va mai discuta în viitorul conflict, deci, drept de apel nu există de cât odată cu fondul.

Art. 326 cere ca să anexezi la declarația de apel copie de pe hotărâre or dispozitivul ei, e vorba, prin urmare, de sentințe, nu de jurnale, cu alte cuvinte, o probă mai mult că art. 66 nu conferă nici o cale de atac.

Totuși, juriști consumați, avocați și magistrați, au

părerii diferite, iar jurisprudența e variată, chestia se prezintă, deci, controversată¹⁾.

De sigur că viitorul legislator al procedurii civile va bine voi să elucideze problema de care m'ăm ocupat mai sus.

Tralan Romulus Scriban

Președintele Judecătoriei Herța

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența de la 9 Decembrie 1924

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, Președinte

Lelia Colonel Grozianu cu Fabrica «Oltenia»

MANDAT.—INTERDICȚIUNEA MANDANTELUI.—FEMEIA MANDANTĂ.—CĂSĂTORIA ÎI POSTERIOR DĂREI MANDATULUI.—ÎNCETAREA MANDATULUI.—ART. 1522 AL. 3. C. CIVIL.

MANDAT.—ÎNCETAREA LUI.—TERȚII CONTRACTANȚI DE BUNĂ CREDINȚĂ.—VALIDITATEA CONTRACTULUI CHIAR CÂND MANDATUL STĂ CĂ MANDATUL ÎNCETASE.—ART. 1514, 1557 ȘI 1558 C. CIVIL.

1. Legea dispunând fără distincție, că mandatul se stinge prin interdicția mandantului sau mandatarului, înțelege atât interdicția legală cât și cea judecătorească, aceiași soluțiune trebuind întinsă la orice schimbare a stărei și capacității mandantului, astfel că femeia mandantă, prin căsătorie fiind atinsă de o incapacitate legală, mandatul dat de dânsa se stinge prin schimbarea stărei civile și a capacității sale.

2. Cu toate că potrivit art. 1557 cod. civil e valid ceea ce face mandatarul în numele mandantului, numai atâta timp cât nu cunoaște existența unei cauze cari desființează mandatul, totuși contractele încheiate cu terții de bună credință sunt valabile și deci opozabile mandantului, chiar dacă mandatarul ar fi cunoscut cauza încetării mandatului.

No. 544.—Respins recursul făcut de Lelia Colonel Grozianu în potriva deciziei Curței de Apel din Craiova S. II cu No. 230/923 în proces cu Fabrica «Oltenia».

S'au ascultat D-nii avocații A. Iliescu pentru recurentă și Maxim Lazăr pentru intimată.

1) Asupra utilității căilor de atac în ancheta în futurum, vezi: Corneliu Botez, Noul Codice de Ședință al Jud. de ocol. p. 107 (asemenea No. 73-77) care scrie că dreptul de apel constituind o garanție pentru părți, se impune o modificare a textului art. 66.

Vezi și curtea de Apel Craiova, S. II, 3 Noembrie 1924, *Pandectele Române*, caet II-1925, partea II, p. 33, cu nota d-lor. Dem. Polichron, Consilier de Curte, I. G. Calmanovici, L. Wagner și George Iuliu, avocați.

1) «Dreptul», 47/916.

Curtea deliberând,

Asupra recursului făcut de Lelia Colonel Grozianu cu consimțământul soțului său Colonel Grozianu, în contra deciziei Curței de Apel Craiova S. II-a cu No. 230/923, dată în cauză cu fabrica de postav „Oltenia” și alții.

Având în vedere deciziunea supusă recursului, din care se constată în fapt că recurenta Lelia Colonel Grozianu, a dat în 1920, pe când era văduvă și se numea Molnar, procură fratelui său Dr. Maior Elian, să administreze bunurile ce le-au rămas moștenire, între cari se cuprinde și imobilul din Craiova, strada Doamnei Nr. 20; că, în 1922, la Ianuarie, recurenta s'a măritat cu Colonelul Grozianu, iar mai târziu, la 22 Aprilie acelaș an, mandatarul ei, Dr. Maior Sever Elian, a închiriat în baza unei procuri date imobilul în care la acea dată ședea recurenta și soțul ei, fabricii de postav «Oltenia», prin contractul de închiriere vizat de Administrația financiară Dolj, sub Nr. 22170/923; că, intimata fabrică de postav „Oltenia” cerând și obținând investirea cu formula executorie a menționatului contract de închiriere, precum și punerea lui în executare, s'a adresat Tribunalului, care a dat ordin Corpului de portărei să o pună în folosința imobilului închiriat.

Că, împotriva acestei executări s'a făcut contestație de către recurentă, care a susținut că contractul de închiriere făcut de fratele său Dr. Sever Elian, ca procurator, nu are valoare, deoarece la data când acesta l'a încheiat, mandatul său încetase, dânsa recăsătorindu-se, așa că situațiunea sa civilă fiind schimbată la data închirierii, trebuia, pentru ca închirierea să fie valabilă, atât consimțământul ei, cât și al soțului său;

Că, ambele instanțe de fond, Tribunalul în prima instanță și Curtea din Craiova, Secția II-a, au respins contestațiunea ca nefondată;

Având în vedere că, pentru a decide astfel, Curtea de fond argumentează că deși este adevărat că mandatul dat de recurentă intimatului Dr. Sever Elian încetase prin schimbarea stărei civile a mandantei, în urma căsătoriei ei cu Colonelul Grozianu, și deși mandatarul avea cunoștință de această schimbare de stare civilă, ca frate al mandantei, totuși închirierea făcută de el ca mandatar trebuie menținută ca valabilă, întrucât intimata chiriașă, fabrica „Oltenia”, cu care a contractat, a fost de bună credință și nu i-a adus nici o dovadă că dânsa ar fi avut cunoștință de schimbarea stării civile a mandantei;

Considerând că, după art. 1522 alin. 3 mandatul încetează și prin moartea, interdicțiunea, nesolvabilitatea și falimentul ori al mandatului ori al mandatarului;

Considerând că legea dispunând fără distincțiune,

că mandatul se stinge prin interdicțiunea mandantului sau mandatarului, se înțelege prin aceasta atât interdicțiunea legală, cât și aceea judiciară, astfel că aceeaș soluțiune trebuind să fie întinsă la orice schimbare a stărei și capacității mandantului, motivele fiind aceleași și într'un caz și în altul, urmează că, prin căsătoria femeii mandante, ea fiind atinsă de o incapacitate legală, și mandatul dat de dânsa se stinge prin schimbarea stării civile și a capacității sale;

Considerând că, în ce privește efectele încetării mandatului, potrivit art. 1557 cod. civil, e valid aceea ce face mandatarul în numele mandantului, atâta timp cât nu cunoaște moartea lui, sau existența uneia din cauzele ce desființează mandatul, iar potrivit art. 1558, în cazurile arătate de art. precedent, sunt valide contractările mandatarului cu cei de al treilea, cari sunt de bună credință:

Considerând că deși din faptul că art. 1558 se referă în această privință la art. 1557 care cere pentru validitatea actelor încheiate cu terții de bună credință, ca mandatarul să fi contractat în necunoștința încetării mandatului s'ar părea că și mandatarul trebuie să fi fost de bună credință, totuși din combinația art. 1558 și 1554 codul civil rezultă că contractele încheiate de terții de bună credință sunt valabile și deci opozabile mandantului, chiar dacă mandatarul ar fi cunoscut cauza încetării mandatului, de oarece singur mandantul este vinovat de a fi încredințat puterile sale unei persoane care a abuzat de ele, pe când terții, de vreme ce n'au cunoscut cauza încetării mandatului, n'au nici o culpă și nu pot fi prejudiciați în interesele lor, pentru culpa altora;

Considerând că, în speță, Curtea de Apel arată că mandatul dat de recurentă intimatului Dr. Elian, pe când era văduvă, s'a stins prin schimbarea stărei sale civile, întrucât s'a căsătorit la 22 Ianuarie 1922 cu Colonelul Grozianu, astfel că mandatarul având cunoștință de schimbarea stărei civile a mandantei sale, nu mai putea face acte de administrație în mod valabil;

Că, prin urmare, din momentul ce Curtea de fond adoptă în această privință tema susținută de recurentă prin motivul I de casare, acest motiv este lipsit de interes și urmează a se respinge;

Considerând, pe de altă parte, că deși Curtea de Apel recunoaște acest principiu, totuși găsește că închirierea făcută de intimatul Dr. Sever Elian, ca mandatar al recurentei, este valabilă, întrucât intimata Fabrica «Oltenia», chiriașă și terță persoană, a contractat fiind de bună credință, neștiind despre cauza de încetare a mandatului dat intimatului Dr. S. Elian, prin aceasta departe de a viola legea,

a făcut o bună aplicațiune a principiilor înscrise de legiuitor în art. 1557 și 1558 din codul civil;

Considerând, în ce privește buna credință a intimatei, fabrica „Oltenia”, în contractarea ce a făcut-o, că constatarea ce o face în această privință instanța de fond, și pe care o deduce fără denaturare din împrejurările cauzei, pe larg expuse în decizia supusă recursului, fiind o constatare pură de fapt, este suverană și scapă de sub cenzura acestei Inalte Curți.

Că, dar, toate motivele de casare fiind nefondante, recursul urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. III.

Audiența de la 3 Martie 1925

Președinția d-lui D. G. Maxim, Președinte

Banca Românească cu Ignatz Bercovici

COMBIL PERDUTĂ SAU SUSTRASĂ. — CEK. — HOTĂRÂNEA PRIN CARE SE DECLARĂ NUL TITLUL PERDUT SAU SUSTRAS — DACĂ ESTE SUSCEPTIBILĂ DE A FI ATACATĂ DE APEL. — ART. 354 ȘI 356 C. COM.

Este inadmisibil apelul făcut în contra hotărârii tribunalului prin care se declară nulă cambia sau cekul pierdut ori sustras, de oarece această hotărâre intervenind după darea ordonanței prezidențiale de afișare și publicare, se epuizează cele două grade de jurisdicțiune, astfel că nu se mai poate recurge la o a treia instanță, Curtea de apel.

No. 60. — Respins ca inadmisibil apelul făcut de către Banca Românească în contra sentinței Tribunalului Ilfov S. I comercială cu No. 1072/924 în proces cu Ignatz Bercovici.

S'au ascultat D-nii avocați Morțun pentru apelantă și Stern pentru intimat.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat de către Ignatz Bercovici, prin care se tinde la respingerea ca inadmisibil a apelului făcut de Banca Românească, Soc Anonimă în contra sentinței cu No. 1072/924 a Trib. Ilfov S. I comercială, pe motiv că sentința apelată este dată asupra unei cereri de constatarea pierderii unui cek, și deci este definitivă față cu dispozițiile legii în asemenea cazuri.

Având în vedere că reprezentantul părții apelante a obiectat că incidentul este neintemeiat, din moment ce nu există nici un text de lege care să ridice dreptul de apel;

Având în vedere că, din debateri și lucrările dela dosar, se constată că intimatul Ignatz Bercovici din București, strada Traian No. 178, prin petițiunea adresată Primul-președinte al Tribunalului Ilfov și înregistrată la No. 32412 din 12 August 1924, a arătat

că pierzând cekul cu No. 4339/53254 de franci elvețieni 1625,40 emis de Banca Românească din București, în ordinul lui Spitzen Industrie A. G., asupra Union Banques Suisses Zurich, a cerut îndeplinirea formalităților prescrise de art. 354 și 356 din codul de comerț, și să-l declare fără tărie față cu posesorul; mai cerând în acelaș timp să i se libereze un duplicat după el.

Că, în urma acestei cereri, Președintele Tribunalului, conform dispozițiilor menționatele texte de lege, a dat ordonanța cu No. 12716 din 14 August 1924, prin care a ordonat că oricine posedă cekul în discuțiune, să-l prezinte la Grefa acelu Tribunal, în termen de 60 zile dela data publicațiunei, cunoscând că în caz contrar se va declara nul și fără tărie față de deținătorii lui, ordonanță care s'a afișat la localul Primăriei, la Camera de Comerț și la ușa Tribunalului, publicându se în Monitorul Oficial și în ziarul „Dreptul”.

Că, după expirarea termenului de 60 zile, în care timp nu s'a prezentat de nimeni cekul pierdut, s'a dispus citarea celor obligați și, la ziua termenului de înfațișare, s'a prezentat numai reclamantul Ignatz Bercovici, lipsind Banca Românească — apelanta de azi, — astfel că Tribunalul, potrivit dispozițiilor art. 354 și urm. din codul comercial, prin sentința apelată, a declarat nul și fără tărie în mâinile oricărui s'ar găsi cekul în discuțiune, sentință pe care Tribunalul, în urma cererii reclamantului Bercovici, a și investit-o cu formula executorie.

Considerând că, în conformitate cu art. 366 din codul comercial, sunt aplicabile cekului pierdut, toate dispozițiunile privitoare la cambiile pierdute sau sustrate și despre care tratează art. 354 și următorii din acelaș cod;

Considerând că în procedura de amortizare de care se vorbește în aceste texte de lege, se prevăd anume formalitățile de urmat pentru publicarea și anularea titlurilor pierdute:

Considerând că, în această procedură specială, rezultă din dispozițiunile legii, cele două grade de jurisdicțiune: 1) Președintele Tribunalului ce, conform legii, dă ordonanța care în urmă „se afișează și se publică”; și 2) Tribunalul, care după expirarea termenului de afișarea și publicarea ordonanței prezidențiale, pronunță hotărârea sa, prin care declară nul și fără tărie titlul reclamat ca pierdut.

Considerând că aceste formalități — după cum s'a arătat mai sus — s'au îndeplinit și cekul pierdut nu s'a prezentat:

Considerând dar că, în acest mod, se epuizează două grade de jurisdicțiune de fond și deci este inadmisibil a se cercetă aceeaș chestie și de o a treia instanță — Curtea de Apel;

Considerind că, în această situațiune, apelul introdus în contra unei hotăriri dată în asemenea materie este inadmisibil, după cum reiese din dispozițiunile menționatele texte de lege și mai cu seamă din ultimul alineat al art. 356 c. com., care prevede că hotărirea Tribunalului descarcă cauțiunile date, deci e rămasă definitivă;

Că prin urmare, sentința apelată fiind pronunțată în ultimă instanță, incidentul ridicat urmează a fi admis, și prin consecință a se respinge ca inadmisibil apelul de față.

Pentru aceste motive, Curtea admite incidentul.

Semnați: *D. S. Maxim, N. N. Ioanid, I. M. Botez*

CURTEA DE APEL DIN IASI S. II.

Audiența de la 10 Iulie 1925

Președenția D-lui D. G. Lupu, Consilier.

Ministerul Public și Sofia Schwartz cu Strul Schwarz.

RESPONSABILITATE.— INFRACȚIUNE PENALĂ.— PĂREREA MEDICILOR EXPERTI.— APECIEREA INSTANTELOR DE JUDECATĂ.— ART. 57 C. PENAL

INFRACȚIUNE.— INFRACTOR EPILEPTIC.— DACĂ EPILEPSIA DENOTĂ NERESPONSABILITATEA INFRACTORULUI.— ART. 57 C. P. CONCUBINAJ.— DACĂ CONCUBINA ARE ACȚIUNE ÎN JUSTIȚIE PENTRU A CERE ALIMENTE DE LA CONCUBIN.— PARTE CIVILĂ.— ART. 185 ȘI 194 C. CIVIL.— ART. 6 ȘI 60 PROC. PENALĂ.

1. Cu toate că medicilor-experti ca specialiști le revine sarcina de a lumina justiția asupra stărei de boală a inculpatului în cele mai mici detalii, odată însă ce acest lucru este făcut, justiției îi incumbă sarcina ca luând în considerare toate faptele și împrejurările în care s'a comis crima și ținând seama de starea inculpatului să decidă dacă el este sau nu responsabil în fața codului penal.

2. Epilepsia nu denotă în mod fatal că infractorul care suferă de o asemenea boală este iresponsabil, dar impune a se cerceta dacă actul incriminat a fost comis sub influența boalei de oarece și un epileptic este responsabil de actele comise în afară de ori ce acces și pe care le-a săvârșit în plină cunoștință, și numai de actele comise în timpul delirului sau a impulsurilor epileptice, infractorul epileptic nu răspunde.

3. Numai calitatea de soție legitimă conferă femeiei dreptul la întreținere din partea soțului, legăturile în afară de căsătorie pot constitui numai obligațiuni morale pentru bărbat

cărora însă nu le corespunde pentru femeie un drept sancționat cu o acțiune.

Astfel, concubina victimei nu poate veni și pretinde în justiție daune, ca parte civilă, pentru pabuga ce ar fi suferit prin faptul omorului săvârșit asupra concubinului ei.

No. 246.— Respinse ca nefundate apelurile făcute de Procurorul general, de primul Procuror al Trib. Bacău și de partea civilă Sofia Schwartz, și ca nesusținut apelul părții civile H. Schwartz.

Admis în parte apelul inculpatului căruia îi se reduce condamnățiunea la doi ani închisoare pentru crima de omor.

Curtea,

Având în vedere apelurile făcute de către d-l Procuror General al acestei Curți, D-l Prim-Procuror al Trib. Bacău, inculpatul Strul Schwarz și părțile civile Sofia Schwartz, tutricea minorilor săi fii Ilie, Emanoil, Betti și Herscu Schwartz, în contra sentinței Tribunalului Bacău S. II-a No. 72 din 17 Ianuarie 1925, prin care se condamnă pe inculpatul Strul Schwarz, minor, din Bacău, pentru crimă de omor, în baza 225, 226, 227, 228, 232 comb. cu art. 63 c. p., să sufere cinci ani închisoare corecțională și se respinge cererile de despăgubiri formulate de Sofia Schwartz și Herscu Schwartz.

Având în vedere sentința apelată, lucrările din dosar, raportul făcut în cauză, depunerile martorilor declarațiunile expertilor și concluziunile tuturor părților din cari, în fapt, rezultă următoarele:

În orașul Bacău trăia bătrâna femeie Feiga Schwartz care avea cinci copii, din cari cel mai mare era Calman—victima—și cel mai mic era inculpatul de azi Strul; cu economiile ce le avea numita bătrână a înlesnit copiilor să deschidă un atelier mecanic în care lucrau cu toții. Cel mai mare din frați—victima Calman—prin firea sa, lacom de avere și favorizat de soartă, reușește să cumpere imobilul în care era instalat unicul atelier; evenimentele îl favorizează și mai mult și în scurt timp reușește să cumpere alte trei imobile din Bacău, din cari unul era acela în care locuia mama sa, împreună cu cel mai mic dintre frați, inculpatul Strul Schwartz, alungat de mult din atelierul comun de către fratele mai mare Colman.

Atelierul ia extensiune din ce în ce mai mare și după războiu devine cel mai mare atelier mecanic din Bacău, iar situațiunea materială a lui Colman este din cele mai înfloritoare. Dânsul ajuns la această situațiune, în loc să se gândească să-și ajute frații și pe bătrâna sa mamă, caută din contra, să-i îndepărteze; unul din ei moare, pe altul îl desintere-sează plătindu-i o sumă oarecare, iar pe cel mai mic, pe Strul, îl alungă. Bătrâna Feiga, rămasă în

lipsă, și care trăia greu împreună cu fiul Strul, care-și agonisea existența lucrând la alte ateliere străine de prin oraș, îi pretinde lui Calman să-i ajute; relațiile între ei se înăspresc și mai tare. Bătrâna îi intentă lui Colman mai multe procese prin care pretinde că a înșelat-o cumpărând imobilul pe numele său deși ea îi furnizase banii necesari; relațiile se înăspresc și mai tare de când Calman legase relațiuni cu femeea Sofia Schwartz și ajuns la violență de fapt a căror victimă era adesea bătrâna și în tot-deauna fiul cel mai mic Strul, alungat, batjocorit și lovit; în Ianuarie 1924, bătrâna moare, iar Strul Schwartz continuă a locui aceiaș casă pe care o locuise bătrâna și care fusese cumpărată de Calman Schwartz. Relațiile dintre ei devin și mai încordate, Colman voia să-l alunge pe Strul din casa sa, iar acesta opunându-se și reproșându-i că datorită lui a murit mama lor.

Toate aceste împrejurări făcuse ca în sufletul lui Strul Schwartz, care era și bolnav de epilepsie, să se nască un sentiment de răzbunare contra fratelui său Calman, care trebuia să izbucnească la prima ocaziune și care n'a întârziat a veni; în adevăr, în seara zilei de 9 Martie 1924, Strul Schwartz întors de la atelierul „Energia” din orașul Bacău, unde lucra și ducându-se acasă ca să se culce, găsește ușa casei prinsă în bare bătute în cuie; furios se întoarce la atelier și spune martorului Dolingher despre fapta fratelui său Calman, adăogându-i că multă vreme nu va mai suporta aceste mizerii; își ia un clește, desprinde barele și intră în casă și se culcă. A doua zi dimineața, la 10 Martie, se scoală și se duce la atelierul la care lucra, dar după puțin timp este anunțat de Mendel Talic, că voind să să ducă la grajdul de la locuința sa și pe care-l avea închiriat dela def. Feiga Schwartz, o căruță cu fân, a fost impedit de Calman și Herșcu Schwartz pe motiv că acea casă le aparține lor, și că numiții scoțând afară căruța cu fân, au închis porțile și le-au legat cu sârmă, declarând că nu mai permit intrarea nimănui în acea casă. Strul Schwartz exasperat de această întâmplare, venită imediat după cea din ajun, ia un clește, se duce acasă, rupe sârmele și intrând în casă, dintr'un sertar ridică un revolver automat «Stayer», încărcat cu opt gloanțe, îl pune în buzunar și foarte agitat se duce din nou la atelier, plângându-se martorului Dolingher, de cele ce-i face fratele său Calman.

Întâmplarea făcu ca fratele său Calman să treacă prin fața atelierului «Energia» spre centrul orașului; Strul ieșe din atelier și-l urmărește de la distanță, spionându-i fiecare mișcare. La un moment, pe când fratele său Calman eșise din cafenea și sta de vorbă pe trotuar cu Simon Rubin, Strul Schwartz se apro-

pie pe la spate și la o apropiere de jumătate metru, descarcă, cu voința de a omorâ, cele opt gloanțe din revolverul automat în fratele său Calman, care în cădere întorcându-se, este lovit și în față; victima sucombă imediat, datorită hemoragiei produsă de lovirea cordului, splinei și ficatului; criminalul Strul Schwartz se predă de bună voie poliției, cerând să fie dus la Parchet.

Faptele de mai sus se stabilesc pe deplin din mărturisirile inculpatului coraborate cu depunerile martorilor ascultați la instrucție și în fața Tribunalului.

Având în vedere că inculpatul prin apărătorii săi, atât înaintea primei instanțe cât și înaintea Curței se apără susținând că fiind bolnav de epilepsie, el este un iresponsabil și invoacă în sprijinul tezei sale, concluziile expertizei scrise și orale, făcută de d-nii Profesori medici D-r Bogdan și D-r Parhon, cari conchid în adevăr, că orice epileptic este un iresponsabil și că inculpatul Strul Schivartz este un epileptic și deci un iresponsabil.

Având în vedere că de sigur medicilor—experți ca specialiști, le revine sarcina a lumina justiția asupra stărei de boală a inculpatului în cele mai mici detalii, dar odată acest lucru făcut, justiției îi incumbă sarcina, ca luând în considerare toate faptele și împrejurările în care s'a comis crima și ținând seamă de starea inculpatului astfel cum a fost descrisă de experți, să decidă dacă el este sau nu responsabil în fața codului penal; că, medicina legală se ocupă de cazul epilepticului din punctul de veder al responsabilității sale și conchide că nu e suficient a se stabili existența epilepsiei pentru a se zice în mod fatal iresponsabilitate, dar că este locul a se cerceta dacă actul incriminat a fost comis sub influența boalei, de oarece și un epileptic este responsabil de actele comise în afară de orice acces, pe care le-a săvârșit în plină cunoștință și a căror amintire o păstrează perfect; că, numai de actele comise în timpul delirului sau a impulziunilor epileptice și cari se caracterizează prin instantaneitatea lor, violența lor, lipsa oricărui motiv, inconștiența perfectă, urmată de o amnezie mai întotdeauna totală — numai de aceste acte epilepticul nu răspunde; că, în speță, față de descrierea faptelor și a tuturor împrejurărilor în care s'a săvârșit acest fapt, de atitudinea inculpatului din primul moment în fața parchetului și instanțelor de judecată, de felul în care dânsul a pregătit faptul, de motivarea convingătoare a faptei sale, de conștiința perfectă în care a săvârșit fapta și aducerea aminte a tuturor împrejurărilor, rezultă neîndoios că Strul Schivartz nu a săvârșit fapta întrun acces al boalei sale și că dacă negreșit responsabilitatea sa este atenuată, datorită faptului că această boală prin chiar

existența ei, în afară de acces, produce alterări, nu este mai puțin adevărat că el rămâne totuși responsabil de fapta sa.

Având în vedere că bine prima instanță a calificat fapta ca omor cu premeditare, toate elementele acestui fapt rezultând în mod neîndoios din descrierea de mai sus și deci bine a făcut aplicarea art. 225. 226. 227, 228. 232. și 63 c. pen. inculpatul ne având vârsta deplină de 20 ani la săvârșirea faptului; că, Curtea apreciind și circumstanțe atenuante în favoarea inculpatului, face și aplicațiunea art. 60 al. ultim c. p. text citit în audiența publică în următoarea cuprindere: (urmează textul).

In ce privește apelul părții civile Sofia Schwartz, concubina def. Calman Schwartz și tutricea minorilor copii Ilie, Emanoil, și Betti Sewartz:

Având în vedere că dânsa susține că din traiul în afară de căsătorie legală, nefiind căsătorită cu def. Calman Schwartz de cât religios, în fața rabinului, au rezultat trei copii; că, eră pe punctul de a se căsători legitim cu victima, dacă omorul comis de fratele său, nu-i punea capăt firului vieții sale; că, în dubla sa calitate de concubină a defunctului și mamă a copiilor, a cerut a i se acorda despăgubiri civile.

Având în vedere că numai calitatea de soție legitimă conferă aceștia dreptul la întreținere din partea soțului; că legăturile în afară de căsătorie pot constitui obligațiuni morale pentru bărbat, cărora nu le corespunde pentru soție un drept sancționat cu o acțiune; că, așa fiind, fapta lui Strul Schwartz nu i-a atins un drept al Sofiei Schwartz și ca atare nu are a răspunde față de ea; că nu are a răspunde nici față de acei copii minori, copii naturali pentru care legea noastră le tăgăduiește orice legătură cu părintele lor și pentru cari — din punct de vedere legal — fapta lui Strul Schwartz nu le-a atins un drept, pe care legea refuză de a li-l recunoaște.

Ca, așa fiind, cererea sa urmează a fi respinsă ca neintemeiată.

Că, în ce privește apelul făcut de Herșcu Schwartz, el urmează a fi respins ca nesusținut, iar acel al d-lor Prim Procuror și Procuror General ca neintemeiate, admițându-se în parte apelul inculpatului.

Pentru aceste motive, redactate de D-I Consilier D. G. Lupu, în unire în parte cu concluziunile D-lui Procuror respinge, etc.

Semnați: D. G. Lupu, C. Scripcă, H. Grigoriu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TECUCI

Audiența de la 31 Martie 1925

Președinția D-lui I. Hozoc, judecător de ședință.

Gustav Leibovici cu Tache Sava.

RÉFÉRÉ.— ORDONANȚE PREZIDENTIALE.—SERVITUȚI.— EXERCITAREA LOR.—CONSERVAREA DREPTULUI DE SERVITUȚE.—DACA POATE FI EXERCITATĂ PE CALEA SUMARĂ A RÉFÉRÉLEI.— ART. 66 BIS PROC. CIVILĂ ȘI ART. 31 ȘI 32 DIN LEGEA JUDECĂTORILOR DE OCOL.

Cu toate că acțiunile cari au de obiect exercițiul unei servituți, indiferent de valoarea lucrului, ca și acțiunile posesorii în materie de servituți, sunt de competența judecătorului de ocol, totuși președintele Tribunalului și complotul Tribunalului ca instanță de apel, pot statua în cazuri urgente, pentru conservarea unui drept pe calea art. 66 bis din proc. civilă și în această materie, însă numai sub condiția, ca dreptul de servitute a cărui conservare se cere să fie cert și necontestat, de oarece din moment ce discuția ar fi cu privire la existența acestui drept, ar urma ca pe calea sumară a ordonanțelor în référé să se statueze și să se prejudice fondul dreptului, ceea ce ese din sfera de aplicare a art. 66 bis din pr. civilă.

No.— 156 Admis apelul făcut de către Gustav Leibovici contra ordonanței prezidențiale No. 3082/925 dată de Președintele acestui Tribunal, în proces cu Tache Sava.

S'au ascultat D-nii avocați Gh. Casan pentru apelant și V. Beldie pentru intimat.

Tribunalul,

Asupra apelului făcut de Gustav Leibovici din Tecuci contra ordonanței prezidențiale No. 3082/925 dată de D-I Președinte al acestui Tribunal în temeiul art. 66 bis pr. civ.

Auzind susținerile părților.

Având în vedere această ordonanță prin care se încuviințează cererea făcută de Tache Sava tot din acest oraș str. Șt. cel Mare No. 96, ordonându-se încetarea imediată a construirii zidului de către apelantul de azi în spre ferestrele casei intimatului.

Având în vedere procesul-verbal No. 66/1925 a corp. Portării local întocmit cu ocaziunea executării ordonanței de mai sus, din care rezultă că apelantul deja clădise peretele vizat prin ordonanță, zidind prin această lucrare trei ferestre dela proprietatea vecină și care lucrare totuși a fost oprită a se construi mai departe.

Având în vedere că din actele dela dosar se stabilește că imobilul din str. Ștefan cel Mare No. 96 este stăpânit de tatăl intimatului, acesta din urmă

având însă drepturi indivize asupra sa, ceiace nici nu se contestă. Că acest imobil avea trei ferestre cu vederea spre imobilul vecin al apelantului, fără însă a se stabili dobândirea dreptului de servitute pe care apelantul îl contestă.

Că totuși apelantul pentru înlăturarea oricăror dificultăți a plătit o sumă de bani deținătorului de fapt al imobilului dominant spre a i se recunoaște dreptul ridicării aceluși zid lipit de casa vecină, mehizând astfel și ferestrele aceștia.

Considerând că, deși prezidentul Tribunalului nu are cădere a face incuviințări pe temeiul art. 66 bis. pr. civ. de cât când însăși tribunalul din care face parte ar fi competente, iar acțiunile care au de obiect exercițiul unei servituți indiferent de valoarea lucrului, ea și acelea posesorii în materie de servituți, când dreptul este contestat, sunt de competența judec. de ocol (Cas. I 209/1897, Cas. I 263/1898, Cas. I 313/1898, Cas. I 16/1900), totuși urgența fiind de esența acestor ordonanțe prin care depărte de a se prejudicia fondul afacerii, în sensul de a se crea pentru părți o situațiune definitivă, se iau doar măsuri provizorii de conservarea situației de fapt spre a nu se periclită drepturile lor, rămâne lucru bine stabilit că se poate da ordonanță prezidențială chiar când afacerea este de competența judec. de ocol fără a fi atingeră competenței rationae materiae, aceia ce rezultă atât din textul art. 66 bis pr. civ. cât și din explicațiunile ce s'au dat în Parlament cu ocaziunea desbaterilor ce au avut loc (C. ap. Buc. IV 68/1911, Trib. Prahova III 212/1919).

Considerând că prin art. 66 bis pr. civ. dându-se posibilitatea ca pe calea sumară a référé-ului să ne dispună în cazuri grabnice unele măsuri pentru conservarea unui drept ce s'ar păgubi prin întârziere.

Că atât Prezidentul Prezidentul cât și Tribunalul ca instanță de apel a acestor ordonanțe sunt îndreptățiți să examineze dacă în fapt se găsește într'un atare caz, adică dacă este vorba de conservarea unui drept a cărui existență să fie indiscutabilă și care conservare să prezinte urgență (Cas. I 173/1913, Cas. I 5/1920, Cas. I 253/1923, Trib. Dâmbovița 66/1913, Trib. Prahova III 212/1919, Trib. Ilfov III 523/1919, Trib. Bacău II 124/1922).

Că, în speță, dreptul servituței fiind contestat neprezentându-se nici un titlu în dovedirea sa și deși fiind vorba de o servitute continuă și aparentă neproducându-se însă nici dovezi pentru stabilirea posesiunii de 30 ani, nu se poate spune că existența sa este indiscutabilă și deci însăși existența dreptului fiind incertă, și echivocă lipsește unul din elementele cerute pentru luarea măsurilor pe această cale grabnică și sumară.

Considerând, chiar în ipoteza necontestării dreptului în sine, că totuși constatându-se că ferestrele erau deja zidite în momentul punerii în executare a ordonanței prezidențiale prin care se dispunea tocmai oprirea acestei construcțiuni, rezultă că în fapt conservarea situațiunii de mai înainte nu se mai poate realiza, decât doar prin dărâmarea zidului, ceiace ar fi un nou capăt de cerere ce ar putea fi ridicat direct în apel, iar în drept, pretinzându-se că imposibilitatea exercitării servituței provine din schimbările făcute de către proprietarul fondului șerbitor, în care caz servitutea nestingându-se după art. 636 c. civ. ci după art. 639 c. civ. adică numai prin scurgere de 30 ani (Alexendresco I p. 857; Laurent VIII, 290), nu se poate motiva pierderea dreptului prin întârziere.

Că nici urgență nu este stabilită de reclamant în necesitatea lui nefăcând nici dovada că i s'a întunecat cu totul locuința sa prin această construcție, a cărei ridicare a fost tocmai incuviințată de acei ce locuise acest imobil, aceia ce ar fi prezumția contrară.

Că a susține contrarul și a dispune fie dărâmarea, fie numai bortelirea zidului ridicat de apelant lipit de zidul casei intimatului, chiar dacă s'ar fi cerut aceasta și la prima instanță, ar însemna să se judece fondul dreptului dându-se o hotărâre cu caracter de lucru judecat, din moment ce aparențele unei situațiuni legale nu sunt justificate (Trib. Prahova III 212/1919, Cas. I 173/1913, Cas. I 555/1920, Cas. I 5/1920, Cas. I 253/1923).

Că deci dreptul care urmează să fie păstrat în puterea măsurilor conservatorii ordonate pe această cale excepțională, nefiind cert, neechivoc și în afară de ori și ce discuție, iar urgența ce este de esența référé-ului nerezultând din complexul împrejurărilor de fapt examinate, apelul fiind în consecință întemeiat și fondat, urmează a se admite ca atare, reformându-se în totul ordonanța prezidențială atacată pe această cale.

Pentru aceste motive, redactate de d-l Aurel L. Vidrascu, jude de ședință, admite apelul, etc.

Semnați: I. Hozoc, Aurel Vidrascu

Administrația revistei roagă pe d-nii abonați în întârziere a'i trimite cât mai neîntârziat costul abonamentului rămas neachitat. Tabla de materie se trimite la cerere abonaților în curent cu plata abonamentului.